

«Ο καλός άνθρωπος
του Σετσουάν»
του Μπέρτολτ
Μπρεχτ
Πειραματική
Σκηνή της «Τέχνης»
στο θέατρο
του Λυκαβηττού

Ο «ΚΑΛΟΣ άνθρωπος του Σετσουάν» παραμένει και σήμερα ένα από τα πιο επίκαιρα, δυναμικά και ταυτόχρονα συναρπαστικά έργα του Μπέρτολτ Μπρεχτ. Χωρίς τον επιθετικό διδακτισμό ορισμένων παλιότερων έργων του, αυτός ο «Καλός άνθρωπος» («καλή ψυχή») στα γερμανικά βάζει σε αμφισβήτηση την αποδοτικότητα της καλοσύνης, σ' έναν κόσμο όπου για να επιβιώσει κανείς χρειάζεται σκληρότητα, καταπίεση και εκμετάλλευση. Ηρωίδα του έργου είναι η πόρνη του Σετσουάν, Σεν Τε, μόνος καλός άνθρωπος που ανακαλύπτουν στην αναζήτησή τους στη γη οι θεοί, και που της δίνουν μερικά χρήματα, αρκετά για ν' ανοίξει ένα μικρό καπνοπωλείο και να ζήσει μια ζωή κάλοντας καλοσύνες.

Στην Δορεία, όμως, η Σεν Τε θ' ανακαλύψει πως οι καλοσύνες της στους φτωχούς, κινδυνεύουν να της κλείσουν το μαγαζί, γι' αυτό και οδηγείται στη μόνη επιβίωση σωτηρία: Θ' ανακαλύψει ένα «ξαδέρφο» (που τον υποδύεται η ίδια), τον Σουί Τα, άνθρωπο πρακτικό και με εμπορικό μυαλό που κάνει ότι χρειάζεται για να σώσει το μαγαζάκι της, εμπνέοντας το σεβασμό στους πλούσιους και το φόβο στους φτωχούς.

Εξαιτίας, μάλιστα, του έρωτά της για έναν ακαμάτη άνεργο και τον παιδί που περιμένει απ' αυτόν, η Σεν Τε θα παραχωρήσει εντελώς τη θέση της στον Σουί Τα, που θ' ανοίξει ένα εργοστάσιο καπνού, εκμεταλλευόμενος με το χειρότερο τρόπο τους φτωχούς εργάτες. Κάποτε, όμως, ο Σουί Τα θα συλληφθεί για «εξαφάνιση» της ξαδέρφης του και στους δικαστές του - που δεν είναι άλλοι από τους τρεις θεούς - θα εκμυστηρευτεί τη διπλή του προσωπικότητα, εξηγώντας τους πως σ' ένα κόσμο σαν το δικό μας δεν μπορεί κανείς να παραμένει πάντα καλός.

ΜΠΡΟΣΤΑ στην αποκάλυψη αυτή, οι γελίοι θεοί θα τα χάσουν και μη ξέροντας να δώσουν μια σωστή λύση, θα ξαναγυρίσουν στο δικό τους κόσμο, δίνοντας

Από την παράσταση της Πειραματικής Σκηνής «Τέχνης»

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 30 6 87

Μια απλή εικονογράφηση

μόνο μερικές αόριστες συμβουλές στη Σεν Τε κι επιτρέποντάς της να μεταμφιέζεται σε Σουί Τα, μια φορά το μήνα, για να μπορεί έτσι να τα φέρνει βόλτα... Έτσι, έχοντας παρουσιάσει με τα πιο παρασιατικά χρώματα, το διχασμένο άνθρωπο της εποχής μας, ο Μπρεχτ στρέφεται τελικά στο κοινό, ζητώντας του να βγάλει το δικό του συμπέρασμα: «Χρειάζονται μήπως άνθρωποι άλλοι; Μήπως άλλος χρειάζεται κόσμος; Μήπως άλλοι θεοί; Αν δεχόμαστε, βέβαια, πως υπάρχουν κι αυτοί... Πήγαινε, ψάξε αγαπητό κοινό, μια κατάλληλη λύση πρέπει να υπάρχει. Πρέπει, πρέπει, πρέπει».

Όταν γράφτηκε το έργο (1939-1940), ο κόσμος ετοιμαζόταν για ένα δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Ο χιτλερισμός κινδύνευε να εξαφανίσει την οποιαδήποτε ανθρωπιά, αλλά και την ίδια την ανθρωπότητα. Σήμερα, τα πράγματα, ίσως, να είναι διαφορετικά. Οι κινδύνοι όμως παραμένουν: Από τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις και τη μοντέρνα τεχνολογία, ως το διαρκώς ανανεωμένο καπιταλισμό. Κι η λύση ακόμη δεν έχει βρεθεί.

ΔΥΣΤΥΧΩΣ, η σκηνική ερμηνεία του έργου, όπως την πραγματοποίησε ο Νίκος Χουρμουζιάδης, δεν ανταποκρίθηκε, όσο έπρεπε, στις απαιτήσεις του έργου. Το αποτέλεσμα μοιοιζε περισσότερο με απλή εικονογράφηση του κειμένου, παρά με μια συγκεκριμένη, δημιουργική άποψη. Εικονογράφηση, βέβαια, που χάρη στη δύναμη του ίδιου του έργου, την παρακολού-

θωσε κανείς με αρκετό ενδιαφέρον, χωρίς ποτέ να κουραστεί. Από το έργο, όμως, έλειπε ακόμη ο ρυθμός, καθώς και οι ερμηνείες εκείνες που θα έδιναν μιαν άλλη υπόσταση στην παράσταση.

Η Θάλεια Σκαρλάτου, στο διπλό ρόλο της πόρνης Σεν Τε και του «ξαδέρφου» της Σουί Τα, δεν έπαιθε αρκετά, ιδιαίτερα μάλιστα στο ρόλο του Σουί Τα, όπου ήταν εντελώς επίπεδη, ενώ αντίθετα, στο ρόλο της Σεν Τε ήταν πολύ πιο ικανοποιητική. Πολύ υποτονικός αποδείχθηκε ο Αλέξανδρος Μούκκος στο ρόλο του Γιανγκ Σουν, του άνεργου αεροπόρου, ενώ η Λένα Σαββίδου, στο ρόλο της μάνας του, έμοιαζε να μην είχε δουλέψει αρκετά το ρόλο της, για να ξέρει τι θέλει (μήπως αυτό ισχύει και για τους άλλους θεοποιούς;).

Αντίθετα, η ίδια, στο ρόλο της γυναίκας του καπνοπώλη Μα Φου, ήταν πολύ πειστική. Οι καλύτεροι, στην παράσταση που είδαμε στο Λυκαβηττό, και πολύ πιο κοντά από τους υπόλοιπους στο πνεύμα της μπρεχτικής προσέγγισης των ρόλων, ήταν οι Χρήστος Αρνομάλλης, Γιώργος Κορμανός και Ανδρέας Νάτσιος, στους ρόλους των τριών θεών (ο Χρήστος Αρνομάλλης ήταν το ίδιο ικανοποιητικός στο ρόλο του κουρέα). Αρκετά καλός αποδείχθηκε και ο Θόδωρος Τεκνεσιδής στο ρόλο του νερούλα Βαγκ. Όσο για τα σκηνικά και κοστούμια της Ιωάννας Μανωλεδάκη, αυτά εξυπηρετούσαν ικανοποιητικά την όλη παράσταση.

ΨΗΝΟΣ ΦΕΝΕΚ ΜΙΚΕΛΙΔΗΣ